

Buohcan ja veajuiduhttin

OANEHAČČAT JA ČIELGASIT

Sisdoallu

Juos buohccát	3
Dálkkasbuhtadusat	6
Buhtadusat priváhta buohccedivššus ja bátnedivššus	10
Buhtadusat mátkkiin	12
Buohcuvuođabeaiveruhta	14
Bargonávccahisvuođaealáhat	17
Bargodearvasvuođadikšun	18
Juos mánná buohccá	20
Doarjja veajuiduhttimii	22
Lápmásiiddoarjagat	26
Ohcan ja máksin	28
Ná Kela bálvala	31

Juos buohccát

Juos buohccát dahje juos dus gávnnavuvvo váddu, sáhtát oažžut Kela ruđalaš doarjaga. Juos buohcuvuohta dahje váddu váikkuha beaivválaš doaimmaide dahje bargonávccaide, sáhtát oažžut Kela veajuiduhttima.

Dán gihppagis mitaluvvo, mo Kela doarju buohcuvuođas šaddan goasttádusaid ja veahkeha du ruđalaččat buohcuvuođa áigge. Gihppagis mitaluvvo maiddái Kela veajuiduhttima birra. Lassin gihppagis mitaluvvo bargodearvasvuođadivššu ja lápmásiiddoarjagiid birra. Gihppaga loahpas gávnnavat dieđu doarjagiid ohcamis.

Gihpa mitala jagi 2022 dilis.

Lassidiehtu nehtas ja telefornas

Kela doarjagiid birra mitaluvvo davvisámegillii čujuhusas www.kela.fi/davvisamegillii

Buohcuvuođa áiggi doarjagiid ja veajuiduhttima birra mitaluvvo dárkileappot Kela suomagielat siidduin www.kela.fi/sairastaminen www.kela.fi/kuntoutus

Juos dus leat jearaldagat, sáhtát ringet bálvalannummirii **020 692 204**

Mii goluid Kela buhtte?

Kela buhtte earret eará oasi čuovvovaš goluin:

- reseaptadálkasat, mat gullet buhttejuvvon dálkasiidda
- priváhta doaktára mávssut
- priváhta bátnedoaktára mávssut
- mátkkit buohccedikšui, dutkamuššii dahje veajuiduhttimii.

Lassin Kela buhtte ánsomanaheami, mii šaddá buohcuvuođas dahje buohccán máná divššus.

Kela ii buhtte divššu almmolaš dearvvasvuodadivššus nappo divššu dearvvasvuodaguovddážis dahje buohcceviesus.

Juos leat barggus, sáhtát mannat bargodearvvasvuodadikšui, man bargoaddi ordne. Lassin dáhkádusfitnodagat vuvdet priváhta buohcuvuođadáhkádusaid buohccáma várás.

Kela-koarta

Juos dus lea Kela-koarta, oaččut dainna njuolgga buhtadusa dikšungoluin maŋggain priváhta doavtterrašuvnnain. Ná don it dárbbáš ohcat buhtadusa sierra Kelas.

Oaččut Kela-koartta, juos dus lea vuoigatvuohta dálkkasbuhtadusaide ja eará buohccámii gullevaš Kela doarjagiidda. Koarta lea nuvttá, ja dat postejuvvo ruoktot.

Sáhtát diŋgot Kela-koartta bálvalannummiris
020 692 204.

Eurohpaš buohccedikšunkoarta

Juos mátkkoštat eará Eurohpá riikkain, gánneha váldit fárrui eurohpaš buohccedikšunkoarta.

Sáhtát diŋgot dan neahttabálvalusas:

www.kela.fi/neahtas

Sáhtát maiddá i riŋget bálvalannummirii

020 692 204.

Koarta lea nuvttá. Dat postejuvvo ruoktot.

Juos buohccát fáhkkestaga, čájjet koartta ja identitehtaduodaštusa olgoriikka dikšunbáikkis. Koarta dohkkehuvvo EU-riikkain, Edg-riikkain, Sveiccas ja Stuorra-Britannias. Ovdal mátkki gánneha čielggadit, mo guđege riikkas galgá doaibmat, juos buohccá.

Lassidiedut neahtas (suomagillii):

www.kela.fi/sairaanulkomailla

Juos dus ii leat fárus eurohpaš buohccedikšunkoarta, sáhtát ohcat buhtadusaid maŋjeleappos Kelas.

Lassin dáhkádusfitnodagat vuvdet mátkeoajuid, mat buhttejit dikšungoluid.

Dálkkasbuhtadusat

Kela sáhttá máksit buhtadusa reseaptadálkasiin, maid doavttir dahje buohccedivššár lea mearridan buohcuvuođat dikšui.

Kela ii buhtte buot dálkasiid.
Buhttejuvvon dálkasiid birra lea diehtu nehtas (suomagillii):

www.kela.fi/laakehaku

Álgoiežasvástu

Álgoiežasvástu lea 50 euro jagis.
Oaččut buhtadusa dan maŋŋá,
go álgoiežasvástu lea ollašuvvan.

Apotehkain ja Kelas gávdno diehtu das,
man olu leat máksan álgoiežasvásttu.
Go álgoiežasvástu lea ollašuvvan,
apotehka geahpeda dálkasa hattis
Kela buhtten oasi njuolgga.
Loahppaoasi hattis mávssát ieš.

Čujuhanhaddi ja dálkasa molsun hálbibui

Dihto dálkasiidda lea mearriduvvon čujuhanhaddi.
Dálkasa vuovdinhaddi sáhttá leat stuorát go čujuhanhaddi.
Oaččut buhtadusa goittotge eanemustá čujuhanhatti vuođul.

Apotehka sáhttá molsut dálkasa sullasaš
muhto hálbbit dálkasiin, juos háliidat.
Apotehka ii goittotge oaččo molsut dálkasa,
juos dálkasa mearrideaddji lea gieldán molsumis dan.

Juos dálkasis ii leat čujuhanhaddi,
de oaččut buhtadusa vuovdinhatti vuođul.

Ovdamearka čujuhanhattis ja dálkasa molsumis hálbibui

Doaktára mearridan dálkkas máksá 30 euro.
Dálkkasa čujuhanhaddi lea 10 euro.
Kela máksá buhtadusa 40 % čujuhanhattis
nappo 10 euros.
Buhtadus lea dalle 4 euro.
Mávssat ieš loahppaoasi dahjege 26 euro.

Apotehka gávdno goittotge seammalágán
muhto hálbbit dálkkas.
Dat máksá dušše 10 euro.
Juos molssut dálkasat dakkár dálkasiin,
oaččut 4 euro buhtadusa
ja mávssat ieš dálkasis dušše 6 euro.

Sierrabuhtadus

Muhtun dálkasiin sáhtát oažžut sierrabuhtadusa,
mii lea stuorát go dábálaš buhtadus.
Dan oažžu dihto váigadis ja guhkesáigásaš buohcuvuođaid
dikšui mearriduvvon dálkasiin.

Oza vuoigatvuođa sierrabuhtadussii Kelas.
Dárbbasat dan várás doaktáris B-cealkámuša.

Dálkkasbuhtadusa sáhttá oažžut maiddá muhtun
biebmobuktagiin.
Buhtadusa biebmobuktagiin oažžu ovdamearkan olmmoš,
geas lea mielkeallergiija dahje njammásanhehttehus.

Oza vuoigatvuođa biebmobuktagiid buhtadussii Kelas.
Dárbbasat dan várás doaktáris B-cealkámuša.

Stuorra dálkkasgolut

Juos gárttat oastit olu dálkasiid, sáhtát oažžut dálkkasgoluin lassebuhtadusa.

Oaččut lassebuhtadusa, go leat máksán dálkasiin jagi áigge badjel 592 euro. Dan maŋŋá mávssat juohke dálkasis dušše 2,50 euro, vaikke dálkkas livččii divrasut.

Sáhtát čuovvut dutnje kaleanddarjagi áigge čoggon buhtadusaid neahtas:

www.kela.fi/neahtas

Dálkasa oastin olgoriikkain

Juos áiggot oastit dálkasa nuppi EU-riikkas, Edg-riikkas dahje Sveiccas, sáhtát bivdit Suomas doaktáris sierra reseapta, mainna sáhtát oastit dálkasa olgoriikkain.

Sáhtát ohcat buhtadusa olgoriikkain ostojuvvon dálkasis maŋálgihtii Kelas.

Buhtadusa eaktun lea, ahte dálkkas gullá buhttejuvvon dálkkasiidda Suomas.

Buhtadusat priváhta buohccedivššus ja bátnedivššus

Buhtadusat priváhta buohccedivššus

Kela máksá buhtadusa,
go finat buohcuvuoda dihte priváhta doaktára luhtte.
Kela máksá buhtadusa maiddái dutkamušain ja divššus,
maid priváhta doavttir lea mearridan.
Dat leat ovdamearkka dihte fysioterapiija
ja laboratoriadutkamušat.

Kela ii mávsse buhtadusa, juos ozat priváhta doaktáris
doavttircealkámuša ovdamearkka dihte vuodjinkoartta,
ealáhaga dahje oahppolágádussii figgama várás.

Buhtadusat priváhta bátnedivššus

Kela máksá buhtadusa maiddái njálmmi ja bániid divššus
priváhta bátnedoaktáris.

Priváhta bátnedoaktára njálmmi ja bániid dutkamušas
sáhtát oažžut buhtadusa juohke nuppi kaleandarjagi.
Juos du bátnedoavttir ávžžuha dárkkisteami oktii jagis,
sáhtát oažžut buhtadusa oktii kaleandarjagis.

Kela máksá buhtadusa maiddái
röntgen- ja laboratorijadutkamušain,
maid priváhta bátnedoavttir mearrida.

Kela máksá buhtadusa maiddái njálbmehygienistta divššus,
juos priváhta bátnedoavttir lea mearridan dan.

Kela ii dábálaččat buhtte bátneprotesaide gullevaž goluid.

Sáhtát oažžut buhtadusa dalán

Oaččut buhtadusa dávjá juo vuostáiváldimis,
go čájehat iežat Kela-koartta.
Sáhtát ohcat buhtadusa Kelas maiddái mañálgihtii.

Kela máksá buhtadusa dutkamušain ja divššus
eanemustá Kela mearridan távssa
nappo eanemusbuhtadusa vuodul.
Kela ii buhtte doaimmahatgoluid.

Dikšui olgoriikkaide

Juos manat dikšui nuppi EU-riikkas, Edg-riikkas,
Sveiccas dahje Storra-Britannias,
oaččut divššus seamma buhtadusa, man oaččošit Suomas.

Lassidiehtu dearvvasvuodabálvalusaid geavaheamis
olgoriikkain (suomagillii):

www.kela.fi/yhteyspiste

Mii doaktára luhtte fitnamis buhttejuvvo?

Máhtte finai priváhta spesiáladoaktáris
ja mávssii 20 minuhta vuostáiváldinfitnamis 80 euro.
Kela buhtadus lea 13,50 euro.

Kela buhtte 13,50 euro,
ja Máhtte máksá ieš loahppaoasi nappo 66,50 euro
(80 euro – 13,50 euro = 66,50 euro).

Buhtadusat mátkkiin

Kela buhtte mátkegoasttádusaid almmolaš dahje priváhta dearvvasvuodadikšui, juos manat dikšui buohcuvuoda, áhpehisvuoda dahje riegádahttima dihte. Mátkkit buhttejuvvojit dábálaččat lagamuš dikšunbáikái ja hálbimus johtinvuogi mielde.

Kela buhtte mátkkiid veajuiduhttimii, juos veajuiduhttin vuodđuduvvá Kela dahje almmolaš dearvvasvuodadivššu veajuiduhttinmearrádussii.

Juos dus galgá leat mieđušteaddji dahje bearašlahttu mielde, sáhtát ohcat buhtadusa maiddái sin mátkegoluin.

Kela ii buhtte sierra dálkasiid viežžanmátkki apotehkii.

Táksemátkkit

Juos gárttat geavahit táksse dearvvasvuodadili dahje heajos johtolatoktavuodaid dihte, sáhtát oažžut matkkiin buhtadusa. Juos geavahat táksse dearvvasvuodadili dihte, dus galgá leat dikšunlágádusa addán duodaštus, man namma lea Duodaštus mátkebuhtadusa várás (Todistus matkakorvausta varten SV 67).

Juohke eanangottis leat 2 diŋgonnummira, main sáhttá diŋgot táksse. Sáhtát ieš válljet, goabbát nummiris diŋgot mátkki.

Go diŋgot táksse diŋgonnummiris, oaččut mátkebuhtadusa dalán tákses. Juos diŋgot táksse gos nu eará sajis, Kela ii buhtte mátkki. Sámeguovvlus ássi sámegielat olmmoš sáhttá goittotge diŋgot táksesáhtuid njuolgga sámegielat Kela-táksevuoddjis.

Tákssiid diŋgonnummirat (suomagillii):

www.kela.fi/nain-tilaat-taksin

Čuovo iežat mátkegoasttádusaid neahas:

www.kela.fi/neahtas

Mátkkiid iežasvástu

Mátkkiid iežasvástu lea 25 euro mátkkis, mii manná ovtta guvlui. Juos mátki máksá badjel 25 euro, Kela buhtte dutnje 25 euro badjel mannan supmi.

Jahkeiežasvástu dahje mátkegáhttu lea 300 euro jagis. Juos mávssat mátkkiin kaleanddarjagis ieš badjel dan, Kela buhtte loahppajagi mátkkiid dievasmearálažžan.

Juos mátkkoštát táksesáhtuin, it dárbbáš ohcat buhtadusa vuollái 25 euro mátkkiin. Kela rehkenasta daid oppa jagi iežasvástui, juos leat diŋgon táksse iežat eanangotti diŋgonnummiris. Juos mátkkoštát eará go tákssiin, oza buhtadusa maiddái vuollái 25 euro mátkkiin. Dalle Kela rehkenasta daid jahkeiežasvástui.

Buhtadus idjadeamis

Juos gárttat ovdamearkka dihte heajos johtolatoktavuodaid dihte idjadit dikšun- dahje veajuiduhttinbáikegottis, sáhtát oažžut idjadanruđa. Dat lea eanemustá 20,18 euro jándoris.

Buohcuvuodabeaiveruhta

Kela máksá buohcuvuoda áiggis buohcuvuodabeaiveruđa.
Sáhtát oažžut buohcuvuodabeaiveruđa,
juos leat 16–67-jahkásaš
itge buohcuvuoda dihtii nákke bargui.

Buohcuvuodabeaiveruhta máksojuvvo dábálaččat dan maŋŋá,
go leat leamašan buohccin 10 beaivvi.
Juos leat fitnodatdoalli,
sáhtát oažžut buohcuvuodabeaiveruđa juo árabui.

Maiddái stuđeanta, gii oažžu oahpporuđa, dahje
bargguheapme sáhttá oažžut buohcuvuodabeaiveruđa.

Juos oaččut buohcuvuodaluomu áigge bálkká,
Kela máksá buhtadusa du bargoaddái.

Oza buohcuvuodabeaiveruđa
2 mánu siste das, go bargonávccahisvuolta álgá.

Man olu oaččut buohcuvuodabeaiveruđa?

Buohcuvuodabeaiveruđa mearri
rehkenastojuvvo jahkeboaduid vuodul.
Jahkeboaduin oaivvildit boaduid 12 mánotbaji áigodagas.

Juos doavttir gávnna du bargonávccaheapmen
ovdamearkka dihte miessemánu 2022 rájes,
Kela rehkenastá buohcuvuodabeaiveruđa meari
daid boaduid vuodul, maid leat ožžon 1.4.2021–31.3.2022.

Beaiveruhta lea álo unnit go jahkeboadut.
Dábálaččat dat lea sulaid 70 proseantta jahkeboaduin.

Man guhká buohcuvuodabeaiveruhta máksojuvvo?

Buohcuvuodabeaiveruhta máksojuvvo
eanemustá sulaid jagi áigge.

Kela čielggada buohcuvuodabeaiveruđabaji áigge,
livččiigo veajuiduhttimis ávki buohcuvuodat dikšumis.
Juos don leat bargi, Kela bivdá du sáddet
bargodearvasvuodadoaktára cealkámuša
du bargonávccain ja vejolašvuodain joatkit dálá barggus.
Kela dárbbáša cealkámuša maŋimustá dalle,
go leat ožžon buohcuvuodabeaiveruđa 90 árgabeaivve.

Bargodearvasvuodadikšun sáhttá čielggadit du dili
maiddái maŋjeleappos.
Doaimmat Kelai maiddái dasa gullelaš cealkámušaid.

Lassebeivviid buohcuvuodabeaiveruhtii

Muhtin dáhpašusain Kela sáhttá miedihit
buohcuvuodabeaiveruhtabadjái lassebeivviid.

Dábálaččat buohcuvuodabeaiveruđa sáhttá oažžut
eanemustá sulaid jagi áigi.
Juos máhccat dan maŋŋá bargui, muhto de geavvá nie,
ahte buohcuvuolta ainge hehte bargama,
Kela sáhttá máksit buohcuvuodabeaiveruđa 50 beaivvi lasi.
Lassebeivviid eaktun lea goittotge dat,
ahte leat leamašan barggus ovttatmano 30 beaivvi
nappo sulaid mánotbaji dan maŋŋá,
go buohcuvuodabeaiveruđa eanemusáigi lea nohkan.

Juos bargonávccahisvuolta joatkašuvvá
itge sáhte máhccat bargui,
Kela dahje bargoealáhatlágádusa áššedovdit dutket,
sáhtátgo báhcit bargonávccahisvuodaealáhakkii.

Oassebuohcuvuodabeaiveruhta

Oassebuohcuvuodabeaiveruhta doarju bargui máhccama.

Sáhtát oažžut oassebuohcuvuodabeaiveruđa, juos leat ovdal buohccáma bargan ollesáigásaččat, ja máhcát buohcuvuodaluomus bargui oasseáigásaččat. Bargoáiggi galgá geahpedit sulaid beallái ovddit bargoáiggis.

Kela máksá oasseáigásaš barggu áiggis oassebuohcuvuodabeaiveruđa, mii lea bealli buohcuvuodabeaiveruđas.

Sáhtát álggahit oasseáiggebarggus áramustá dalle, go leat leamašan buohccin 10 beavvi. Oassebuohcuvuodabeaiveruhta máksojuvvo eanemustá 120 árgabeavvi dahjege sullii 5 mánotbaji.

Oassebuohcuvuodabeaiveruđa sáhttá ohcat máhcevaččat 2 mánotbaji áigodagas.

Buohcuvuodabeaiveruhta, veajuiduhttin dahje ealáhat?

Juos buohcuvuohta bistá guhká, sáhtát oažžut doarjaga veajuiduhttimii.

Go leat ožžon buohcuvuodabeaiveruđa 60, 150 ja 230 árgabeavvi, Kela čielggada, sáhtášiigo veajuiduhttimis leat ávki du bargonávccaid buorideamis.

Juos vásihat, ahte dárbbášat veajuiduhttima, ságastala áššis iežat doaktáriin dahje váldde oktavuoda Kelai.

Bargonávccahisvuodaealáhat

Buohcuvuodabeaiveruhta máksojuvvo dábálaččat eanemustá 300 árgabeavve nappo sulaid jagi áigge.

Juos bargonávccahisvuolta, mii lea šaddan buohcuvuodas dahje lámisvuodas, joatkašuvvá, itge sáhte oažžut buohcuvuodabeaiveruđa, sáhtát ohcat bargonávccahisvuodaealáhaga. Dan sáhttá máksit bargoealáhatlágádus, Kela dahje guktot. Kela máksá bargonávccahisvuodaealáhaga, juos it leat leamašan barggus dahje juos bargoealáhatlágádusa ealáhat lea oalle unni.

Dasa, sáhtátgo oažžut bargonávccahisvuodaealáhaga, váikkuha

- mii buohcuvuodaid dahje lámisvuolta dus lea
- man boaris don leat
- man barggu leat bargan
- makkár skuvlejupmi dus lea.

Juos it sáhte máhccat bargui itge oaččo ealáhaga, almmut iežat bargo- ja ealáhusguovddáži dahje BE-guovddáži bargguhis bargguohccin. Almmut manimustá čuovvovaš beavve buohcuvuodabeaiveruđa nohkama manjá. Ná sáhtát oažžut bargguhisvuodabeaiveruđa dan bottas, go vuorddát mearrádusa bargonávccahisvuodaealáhagas.

Juos leat bargguhisvuodakássa lahttu, oza dietnasii čadnon beaiveruđa iežat bargguhisvuodakássas.

Bargodearvvasvuodadikšun

Bargoaddi galgá ordnet ovddalgihtii buohcuvuodaid eastadeaddji bargodearvvasvuodadikšuma buot bargiidasas. Bargi dearvvasvuodadilli ja bargonávccat čuvvojuvvojit earret eará dearvvasvuodadárkkistemiid bokte. Ulbmilin lea bargonávccaid seailuheapmi.

Oaččut dárkilut dieđu bargodearvvasvuodabálvalusaid birra iežat bargoaddis.

Fitnodatdoalli bargodearvvasvuodadikšun

Maiddái priváhta fitnodatdoalli sáhttá ordnet alcces bargodearvvasvuodadikšuma. Dat lea goittotge eaktodáhtolaš.

Juos fitnodatdoallis leat bálvalusastis bargit, de sus lea geatnegasvuohta ordnet bargodearvvasvuodadikšuma bargiidasas. Fitnodatdoalli sáhttá ohcat Kelas buhtadusa bargodearvvasvuodadikšuma goluin.

Juos mánná buohccá

Juos mánná buohccá, de sáhtát doalvut su dearvvasvuodaguovddáži dahje priváhta doaktárii.

Kela buhtte oasi priváhta doaktára mávssuin.
Lassin Kela buhtte oasi dálkasiid hattis.
Dearvvasvuodaguovddáža divššuid Kela ii buhtte.

Gaskaboddasaš dikšunfriddja

Juos vuollel 10-jahkásaš mánná buohccá ovdamearkka dihte nurvui ja feberii, sáhtát báhcit ruoktot dikšut su.
Dát gohččoduvvo gaskaboddasaš dikšunfriddjan.

Sáhtát dikšut máná eanemustá 4 bargobeavvi.
Eanaš bargoadit mákset báلكká gaskaboddasaš dikšunfriddja áigodagas.
Kela ii mávsse doarjaga dán áigodagas.

Sierradikšunruhta

Juos divššut buohcci dahje lámis vuollel 16-jahkásaš máná, sáhtát ohcat Kelas sierradikšunruđa.

Sáhtát oažžut sierradikšunruđa, juos gárttat leat eret barggus

- máná buohcceviessodivššu dihte
- máná buohcceviessodikšui gullelaš ruoktodivššu dihte
- máná veajuiduhttima dihte
- máná skuvla- dahje beavedikšoisikkadeami dihte.

Sierradikšunruhta lea seamma stuoris go buohcuvuodabeaiveruhta.
Dan oažžumii váikkuhit máná ahki, buohcuvuohta, dikšunbáiki ja divššu muddu.

Ohcamuššii galgá laktit doaktára D-cealkámuša, mas ákkastallo, manin dárbbášat sierradikšunruđa.

Oza sierradikšunruđa
4 mánotbaji siste dikšuma álgimis.

Doarjja veajuiduhttimii

Veajuiduhttimii buoridit bargo- ja doaibmannávccaid, juos dat leat hedjonan.

Kela ordne veajuiduhttima ja doarju du áigái boađu veajuiduhttima áigge. Kela lassin veajuiduhttima ordnejit ovdamearkka dihte dearvvasvuodaguovddážit ja buohcceviesut, bargoealáhtlágádusat ja BE-doaimmahagat.

Sáhtát didoštallat doaktáris dahje Kelas, gean ordnen veajuiduhttimii sáhtát ohcat.

Kela ordnen veajuiduhttin lea

- ámmátlaš veajuiduhttin
- veajuiduhtti psykoterapiija
- veajuiduhttin- ja vuogáiduvvanhárjehuskurssat
- lossaváttot medisiinnalaš veajuiduhttin
- neuropsykologalaš veajuiduhttin.

Ámmátlaš veajuiduhttin

Ámmátlaš veajuiduhttin lea oaivvilduvvon bargoahkásaččaide, geaid bargonávccaid dahje stuđerennávccaid buohcuvuohta lea heajudan dahje sáhtá lagaš jagiid heajudit.

Veajuiduhttima ulbmilin lea ovddidit barggus veadjima dahje veahkehit bargui máhccama.

Veajuiduhttin sáhtá maiddá veahkehit nuora beassat bargoeallimii.

Ámmátlaš veajuiduhttima oassin sáhtá maiddá oážžut veahkkeneavvuid.

Nuora ámmátlaš veajuiduhttin

Nuora ámmátlaš veajuiduhttin lea dárkkuhuvvon 16–29-jahkásaččaide, geain ii leat stuđerren- dahje bargobáiki. Sáhtát oážžut dan maiddá dalle, juos du oahput leat gaskkalduvvan dahje dat sáhttet gaskkalduvvat.

Nuora ámmátlaš veajuiduhttima sáhtá ohcat doaktára cealkámuša haga.

Veajuiduhtti psykoterapiija

Sáhtát ohcat Kelas veajuiduhtti psykoterapiija, juos dus lea doaktára gávnahan mielladearvvasvuoda hehttehus, mii dahká stuđerema dahje bargama váttisin.

Gáibádussan lea maiddá dat, ahte leat ožžon dasa divššu unnimustá 3 mánotbaji áigge.

Lassin dárbbasat psykiatriska cealkámuša, mas ákkastallo, manin dárbbasat terapiija.

Veajuiduhttin- ja vuogáiduvvanhárjehuskurssat

Kela ordne veajuiduhttin- ja vuogáiduvvanhárjehuskurssaid mánáide, nuoraide ja rávesolbmuide, geain lea buohcuvuohta dahje lámisvuohta. Kurssain oaččut dieđu iežat buohcuvuođa birra, veardásašdoarjaga ja doarjaga árgga doaimmaide.

Lossaváttot medisiinnalaš veajuiduhttin

Sáhtát oážžut lossaváttot medisiinnalaš veajuiduhttima, juos leat vuollái 65-jahkásaš ja dus leat buohcuvuođa dahje lámisvuođa dihte fuomášahti váttisvuođat árgga doaimmain. Lossaváttot medisiinnalaš veajuiduhttin sáhtá leat ovdamearkka dihte doaibmanterapiija dahje fysioterapiija.

Neuropsykologalaš veajuiduhttin

Neuropsykologalaš veajuiduhttin lea dárkkuhuvvon ovdamearkka dihte dakkár olbmuide, geain lea čiekŋunváddu (ADHD) dahje ovdáneami hehttehus.

Mo beasat veajuiduhttimii?

Sáhtát ohcat veajuiduhttimii, juos du bargo- dahje doaibmannávccat leat hedjonan.

Dárbbasat dábálaččat doaktára cealkámuša. Doaktára cealkámušas čilgejuvvo, guđelágan veajuiduhttima doavttir ávžžuha. Lossaváttot medisiinnalaš veajuiduhttimii dárbbasat veajuiduhttinplána, mii lea dahkon almmolaš dearvvasvuodadivššus.

Go leat ožžon doaktára cealkámuša, sáhtát ohcat veajuiduhttima Kelas.

Veajuiduhttinruhta

Veajuiduhttinruhta dorvvasta áigái boađu veajuiduhttima áigge.

Sáhtát oažžut veajuiduhttinruđa, go oassálasttát veajuiduhttimii, man lea ordnen Kela, buhcceviessu, dearvvasvuodaguovddáš, bargodearvvasvuodadikšun dahje sosiálabálvalusat.

Veajuiduhttinruhta mearrášuvvá jahkeboaduid vuodul, seamma láhkai go buhcuvuodabeaiveruhta.

Veajuiduhttinruđas gesso vearru.

Juos du bargobeavi oaniduvvo veajuiduhttimii oassálastima dihte, sáhtát oažžut oasseveajuiduhttinruđa.

Nuora veajuiduhttinruhta

Sáhtát oažžut nuora veajuiduhttinruđa, juos leat 16–19-jahkásaš ja buhcuvuohta dahje lámisvuohta hehtte bargonávccaid dahje stuđerennávccaid.

Sáhtát oažžut nuora veajuiduhttinruđa, go stuđeret dahje leat bargoeallimii válbmaneddji veajuiduhttimis.

Lápmásiiddoarjagat

Juos dus dahje du mánás lea lámisvuolta dahje buohcuvuolta, mii bistá guhká ja dahká beaivválaš eallima váttisin, sáhtát oažžut lápmásiiddoarjaga.

Lápmásiiddoarjagiin leat golbma dási. Kela meroštallá vuoigatvuoda doarjagii dan vuodul, man olu lámisvuolta dahje buohcuvuolta váikkuha beaivválaš eallimii.

Lápmásiiddoarjja mánnái

Vuollet 16-jahkásaš sáhtát oažžut lápmásiiddoarjaga, juos

- sus lea doaktára gávnnahan váddu dahje guhkesáigásaš buohcuvuolta
- su dikšun lea eanet gáibideaddji ja losit go dakkár máná dikšun, geas ii leat lámisvuolta dahje buohcuvuolta
- lámisvuolta dahje buohcuvuolta bistá unnimustá 6 mánotbaji.

Vuodđolápmásiiddoarjja lea sulaid 93 euro mánotbajis.

Bajiduvvon doarjja lea sulaid 218 euro mánotbajis.

Bajimus doarjja lea sulaid 423 euro mánotbajis.

Lápmásiiddoarjja rávesolbmui

Badjel 16-jahkásažžan sáhtát oažžut lápmásiiddoarjaga, juos

- dus lea doaktára gávnnahan váddu dahje guhkesáigásaš buohcuvuolta
- du návccat birget árgabeaivvis ja fuolahit alddát leat hedjonan unnimustá jagi áigge
- lámisvuolta dahje buohcuvuolta hehte du eallima, ja dárbbasat dan dihte veahki dahje bagadallama.

Vuodđolápmásiiddoarjja lea sulaid 93 euro mánotbajis.

Bajiduvvon doarjja lea sulaid 218 euro mánotbajis.

Bajimus doarjja lea sulaid 423 euro mánotbajis.

Ealáhatoažžu dikšundoarjja

Ealáhatoažžun sáhtát oažžut dikšundoarjaga, juos

- leat ealáhagas ollesáigásaččat
- dus lea doaktára gávnnahan váddu dahje guhkesáigásaš buohcuvuolta
- du návccat birget árgabeaivvis ja fuolahit alddát leat hedjonan unnimustá jagi áigge
- dárbbasat lámisvuoda dahje buohcuvuoda dihte veahki dahje bagadeami.

Vuodđodikšundoarjja lea sulaid 71 euro mánotbajis.

Bajiduvvon doarjja lea sulaid 156 euro mánotbajis.

Bajimus doarjja lea sulaid 329 euro mánotbajis.

Veteránalassi lea sulaid 108 euro mánotbajis.

Lassidiehtu lápmásiiddoarjagiid birra gávdno čujuhusas

www.kela.fi/lapmasiiddoarjagat

Lámis olbmuid dulkonbálvalus

Juos dárbbasat dulkoma gullanvátu, gullan-oidninvátu dahje hállanvátu dihte, sáhtát oažžut Kelas dulkkaid árgga dilálašvuodaide.

Galggat vuos ohcat vuoigatvuoda dulkonbálvalussii.

Dan maŋŋá sáhtát ieš diŋgot Kelas dulkka ovdamearkka dihte studeremii, bargoeallimii dahje astoáigge doaimmaide.

Lassidiehtu dulkonbálvalusas gávdno čujuhusas (suomagillii):

www.kela.fi/vammaisten-tulkkauspalvelu

Ohcan ja máksin

Oza doarjaga nehtas:

www.kela.fi/neahtas

Dárkkis ohcamušas,
mat čuvvosat das galget leat mielde.
Maiddái čuvvosiid sáhttá sáddet neahttabálvalusas.

Sáhtát ohcat doarjaga maiddái skoviin,
man oaččut Kela doaimmahagain ja neahttasiidduin:

www.kela.fi/skovit

Juos ozat doarjaga skoviin, sádde dan Kelai poastta bokte.

Kela poastačujuhus lea

Kela

PL 10

00056 KELA

Sáhtát dikšut eanáš Kela-áššiid maiddái telefovnnas.

Go Kela lea gieđahallan du ohcamuša,
oaččut ruoktot mearrádusa.
Mearrádusas muijaluvvojit doarjaga mearri,
vuodustusat ja máksinbeaivi.
Oaččut mearrádusa maiddái dalle,
juos dutnje ii leat mieđihuvvon doarjja.

Kela máksá doarjagiid bánkokontui.

Almmut, juos du dilli nuppástuvvá

Juos du eallindilli nuppástuvvá, dat sáhttá váikkuhit Kela doarjagiidda, maid don oaččut. Nuppástus sáhttá guoskat ovdamearkka dihte ássama, boađuid, bargama dahje bearraša.

Muitte almmuhit nuppástusain Kelai. Sáhtát dahkat dan nehtas, telefovnnas dahje doaimmahagas.

Dus lea ovddasvástádus iežat bealis sihkkarastit, ahte Kelas leat rivttes dieđut. Dalle doarjja máksojuvvo dutnje rivttes sturrosažžan.

Juos mearrádusas lea feaila

Juos leat dan oaivilis, ahte Kela mearrádusas lea feaila, sáhtát ohcat nuppástusa mearrádussii.

Oaččut mearrádusa mielde rávvagiid das, mo nuppástus ohccojuvvo.

Juos dus leat jearaldagat, váldde vuos oktavuoda Kelai.

Nehtas sáhtát

- ohcat doarjagiid
- sáddet čuvvosiid
- dárkkistit du ohcamuša dili
- sáddet ságaid
- almmuhit nuppástusain
- heaittihit doarjaga.

Ná Kela bálvala

Nehtas

Loga Kela doarjagiid birra sámegillii: www.kela.fi/davvisamegillii

Jeara ráđi:

www.kela.fi/kysy-kelasta

Rehkenastte doarjaga meari:

www.kela.fi/laskurit

Divššo áššiid nehtas:

www.kela.fi/neahtas

Čálit sisa neahttabálvalusaide

OmaKelai ja áigevárremii

galgá čálihit sisa.

Dárbbasat bänkodovddaldagaid dahje mobiilannehusa.

Veahkki áššiiddikšumii

Juos áššiiddikšun nehtas lea váttis, sáhtát oažžut dasa veahki:

www.kela.fi/neahtas

Gáiddusbálvalusas oaččut

persovnnalaš rávvema ja bagadeami:

www.kela.fi/gaiddusbalvalus

Sáhtát addit nuppi olbmui

vuogitvuoda doaimmahit

áššiid du beales.

Doaimmahagas

Dárkkis čujuhusaid ja rabasáiggiid:

www.kela.fi/doaimmahagas

Telefovnnas

Davvisámegielat telefonbálvalus Rabas vu–be diibmu 9–11.

020 634 2894

Várre telefonáiggi

Sáhtát sáddet Kelai rávdnjepoastta ja bivddát, ahte dutnje válđojuvvo oktavuoha:

saame@kela.fi

Eará bálvalannummirat

Rabas vu–be diibmu 9–16.

Áigái bohtindoarjja.....020 692 207

Ássan.....020 692 210

Bargguhisvuoha.....020 692 210

Bearran.....020 634 4940

Buohcan ja

koarttat.....020 692 204

Ealáhagat.....020 692 202

Riikkaidgaskasaš dilit

(vu–be diibmu 10–15)..020 634 0200

Stuđeren ja vearjo-

geatnegasvuoha.....020 692 209

Váhnenvuoha.....020 692 206

Veajuiduhttin ja

lápmašiidovddut.....020 692 205

Ringema ja ráiddus vuorddášeami mávssut mearrášuvvet du operáhtora hattiid mielde.

Kela davvisámegillii

Sámegielat neahttasiiddut:

www.kela.fi/davvisamegillii

Sámegielat gihppagat:

Almmolaš ássandoarjja

Áigáibohtindoarjja

Bargguhisvuohta

■ Buohcan ja veajuiduhttin

Ealáhagat ja eará doarjagat ealáhatoažžui

Fárren Supmii dahje Suomas olgoriikii

Mánnábearrašat

Stuðeren ja vearjogeatnegasvuohta

Sámegielat gihppagiid sáhttá čálihit

Kela neahttasiidduin:

www.kela.fi/saamenkieliset-esitteet